

*W mocy Ducha
Chrystusa Połanego
przez Ojca*

Adwent
i Narodzenie Pańskie

CZŁOWIEK

Wydawca: Archidiecezja Poznańska

Redakcja: ks. Krystian Sammler

Korekta: Maciej Lorenz

ISBN: 978-83-65406-11-8

WPROWADZENIE

ZAŁOŻENIA PROGRAMU DUSZPASTERSKIEGO KOŚCIOŁA W POLSCE ORAZ JEGO AKOMODACJA W ARCHIDIECEZJI POZNAŃSKIEJ

„W mocy Bożego Ducha”

1. Hasło: „W mocy Bożego Ducha”

W pierwszą niedzielę Adwentu 2017 r. rozpoczęliśmy realizację dwuletniego programu duszpasterskiego pt. „Duch, który umacnia miłość”. Kończący się pierwszy rok działań pastoralnych wpisano w hasło: „Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym”, skupiając tym samym refleksję teologiczno-pastoralną na odkrywaniu Osoby i darów Ducha Świętego.

W roku 2018/2019 treści programowe będą rozwijały problematykę misji i apostołatu (świadczenia słowem i czynem) osób ochrzczonych i bierzmowanych. Konkretnie postawy chrześcijańskiego zaangażowania są zawsze kształtowane „w mocy Bożego Ducha”, a symbolicznym przedstawieniem tak rozumianego uczestnictwa w budowaniu królestwa Bożego na ziemi są „języki jakby z ognia” (Dz 2,3).

Autorzy *Dekretu o apostołstwie świeckich* Soboru Watykańskiego II wyrażają przekonanie, że „z biegiem lat [...] duch ludzki staje się coraz bardziej otwarty, dzięki czemu każdy przez pilną obserwację może odkryć talenty, którymi Bóg ubogacił jego duszę, oraz owocniej wykorzystać te charyzmaty, których Duch Święty udzielił mu dla dobra braci”¹. Dary Ducha Świętego stanowią zatem istotne uposażenie wierzących, którzy krocząc drogą chrześcijańskiego dojrzewania, przejmują jednocześnie odpowiedzialność za rozwój Kościoła zgodnie ze swoim powołaniem.

2. Układ programu duszpasterskiego

Punktem wyjścia dla poszukiwań właściwych rozwiązań duszpasterskich w świetle proponowanej tematyki pozostaje sakrament bierzmowania oraz Osoba Ducha Świętego z Jego wielorakimi darami. Odkrycie tychże darów w sobie i świadomość obdarowania prowadzą do refleksji nad ich naturą,

¹ Sobór Watykański II, *Dekret o apostołstwie świeckich* „*Apostolicam actuositatem*”, nr 30

przeznaczeniem oraz właściwym wykorzystaniem. Można więc śmiało powiedzieć, że drugi etap programowania pracy duszpasterskiej w nowym roku liturgicznym staje się konsekwentnym dopełnieniem pierwszego – o ile obecnie staramy się na nowo poznać dary Ducha Świętego, o tyle od Adwentu br. zasadniczym celem przyjętych założeń programowych będzie pogłębione spojrzenie na misję ochrzczonych i bierzmowanych w Kościele i świecie współczesnym. Warto w tym kontekście przywołać myśl papieża Franciszka. Podczas spotkania w Filadelfii z rodzinami stwierdził: „Jednym z największych wyzwań stojących przed Kościołem jest krzewienie u wszystkich wiernych poczucia osobistej odpowiedzialności za misję Kościoła i umożliwienie im wypełniania ich odpowiedzialności jako uczniów-misjonarzy²”.

Przyjęcie postawy ucznia-misjonarza umożliwi obdarowanym mocą Bożego Ducha m.in. skuteczne wypełnianie zadania głoszenia Słowa. Wyrasta ono także z potrzeby troski o własny rozwój oraz dążenia do pojmowania życia chrześcijańskiego w kategorii świadectwa o Jezusie Chrystusie³.

3. Koncepcja

Zgodnie z tym, co już stwierdzono, wskazania dotyczące realizacji drugiego roku programu duszpasterskiego zakładają kontynuację działań koncepcyjnych zarysowanych w roku pierwszym. Przypomnijmy, że zasadniczym celem tworzenia ram programowych działań pastoralnych jest wyznaczenie ogólnej wizji, szkicu, perspektywy i kierunku działań. Z drugiej strony, odpowiadając na liczne prośby adresowane do Komisji Duszpasterskiej, autorzy proponowanych treści prezentują różnorozwiązania szczegółowe, wskazujące na konkretne możliwości wykorzystania określonych darów duchowych, ich specyficzne zastosowanie, zarówno w odniesieniu do wybranych obszarów budowania wspólnoty Kościoła, jak również do różnych zadań podejmowanych w sferze społecznej, których domaga się chrześcijańskie świadectwo. Całość programu będzie

---

² Franciszek, homilia wygłoszona podczas Mszy Świętej z biskupami, duchowieństwem i zakonami w katedrze Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Filadelfii dnia 26.09.2015 r.

³ Por. Franciszek, adhortacja apostołska *Evangelii gaudium*, nr 24.

opublikowana w zestawie pięciu tematycznych zeszytów, w których zainteresowani znajdą ogólnie zarysowaną problematykę pastoralno-teologiczną oraz konkretne rozwiązania dla aktywności duszpasterskiej w takich obszarach jak liturgia, przepowiadanie, katecheza i pobożność maryjna. Wymagają one oczywiście uszczegółowienia (właściwej recepcji) na poziomie diecezjalnym i parafialnym przez duchownych i osoby świeckie odpowiedzialne za kształt duszpasterstwa.

4. Adresaci

Adresatami drugiego roku realizacji programu duszpasterskiego pozostają wszyscy ochrzczeni: ci, którzy już przyjęli sakrament bierzmowania, oraz te osoby, które do jego przyjęcia się przygotowują. Podjęcie określonej misji przez ochrzczonych i bierzmowanych w oparciu o odkryte dary Ducha Świętego zakłada intensywną wymianę doświadczeń wiary. Zachęcamy osoby zaangażowane w kościelne dzieła do składania świadectwa nt. procesu odkrywania osobistego powołania, ze szczególnym uwzględnieniem służby na rzecz kościelnej wspólnoty, podjętej po odpowiednim rozeznaniu osobistych uzdolnień i talentów. Celem takiej wymiany (dialogu) jest uzyskanie pełnego obrazu bogactwa darów i charyzmatów konkretnych osób.

5. Najważniejsze zadania drugiego roku realizacji programu

Otrzymane duchowe dary umożliwiają rozpoznanie zadań oraz obszarów zaangażowania, wśród których na pierwsze miejsce wybija się Kościół jako wspólnota „napełniona Duchem Świętym” (por. Dz 2,1-4). Ponadto, jako punkt wyjścia do rozwinięcia tej tematyki, przyjęliśmy przesłanie Konstytucji dogmatycznej o Kościele⁴. Strona treściowa drugiego roku realizacji PD jest nastawiona na umożliwienie wiernym poznania

---

⁴ Konstytucja dogmatyczna o Kościele Soboru Watykańskiego II *Lumen gentium* postanawia: „Duch mieszka w Kościele, a także w sercach wiernych jak w świątyni (por. 1 Kor 3,16; 6,19), w nich przemawia i daje świadectwo przybrania za synów (por. Gal 4,6, Rz 8,15-16.26). Prowadząc Kościół do wszelkiej prawdy (por. J 16,13) i jednocząc we wspólnocie (*in commu-nione*) i w posłudze, uposaża go w rozmaite dary hierarchiczne oraz charyzmatyczne, i przy ich pomocy nim kieruje oraz przyozdabia go swoimi owocami (por. Ef 4,11-12, 1 Kor 12,4, Gal 5,22). Mocą Ewangelii utrzymuje Kościół w ciągłej młodości, ustawicznie go odnawia i prowadzi do doskonałego zjednoczenia z Oblubieńcem. Albowiem Duch i Oblubienica mówią do Pana Jezusa: Przyjdź! (por. Ap 22,17)” (KK 4).

Kościół w zupełnie nowym, być może nieznanym jeszcze świetle. Nasza propozycja dotyczy zaproponowania wiernym pola nowych doświadczeń, które wychodząc od uczestnictwa w życiu Trójcy Świętej, prowadzą do odkrycia wspólnotowego wymiaru ludzkiego życia, do realizacji we wspólnocie Kościoła ludzkich oczekiwań, potrzeb i tęsknot, do odnalezienia własnego miejsca w Kościele oraz osobistego powołania w jego wspólnocie. Wiernym należałoby przybliżyć następujące prawdy (por. KKK1303):

- pierwszym miejscem zastosowania odkrytych duchowych darów jest życie obdarowanej osoby, która dzięki nim może uczestniczyć w życiu Trójcy Świętej;
- duchowe obdarowanie bierzmowanych umożliwia im odkrycie wspólnotowego wymiaru ludzkiego życia, będącego alternatywą dla zindywidualizowanego stylu życia, zagrożonego ostatecznie izolacją i samotnością;
- odkrycie oraz przyjęcie duchowych darów udoskonala więź z Kościołem, miejscem realizacji ludzkich oczekiwań, potrzeb i tęsknot;
- możliwe staje się odnalezienie „własnego miejsca” w Kościele oraz realizacja w życiu Bożego planu zbawienia;
- realizowane jest powołanie ucznia-misjonarza⁵ (chrześcijańskie świadectwo), wypływające z natury przyjętego daru, który wyzwała w obdarowanej osobie potrzebę dzielenia się nim.

6. Cele programu

Należałoby wskazać na cztery zasadnicze cele, które znamy z poprzednich edycji programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce: ewangelizacyjny, inicjacyjny, formacyjny i społeczny. Powinny być one osadzone w soborowym nauczaniu o charyzmaty Duchu Świętego oraz o misji, którą winni podjąć wszyscy ochrzczeni. Duch Święty, wyposażając Kościół w rozmaite dary hierarchiczne i charyzmatyczne, które służą budowaniu Kościoła i spełnianiu jego posłannictwa w świecie, otwiera

⁵ „Dokument z Aparecidy” (Dokument Końcowy Piątej Ogólnej Konferencji Episkopatów Ameryki Łacińskiej i Południowej), który przybliżył pojęcie „pastoralnego nawrócenia” (źródło: www.aparecida.nowaewangelizacja.org).

przed każdym ochrzczonym możliwość podjęcia odpowiedzialności za rozwój i posłannictwo Kościoła⁶.

Analiza zebranych materiałów oraz opinii osób zaangażowanych w prace Komisji Duszpasterstwa pozwala na następujące rozwinięcie wyliczonych celów:

A. CEL EWANGELIZACYJNY – aby dotrzeć do tych, którzy utracili łaskę wiary.

Przyjęcie sakramentu bierzmowania uzdalnia ucznia Chrystusa do podjęcia wobec innych ludzi zadań świadka wiary, w tym również wobec osób, które łaskę wiary utraciły. W oparciu o właściwe rozeznanie należałoby wskazać miejsca oraz życiowe sytuacje, w których podjęcie konkretnej misji byłoby możliwe. W jej realizacji dar przepowiadania i głoszenia Bożego słowa winien być wzmocniony darem czasu, czyli cierpliwym towarzyszeniem osobom potrzebującym ożywienia wiary.

Ponieważ realizacja tego celu przekracza zdecydowanie możliwości duchownych pracujących w duszpasterstwie, należałoby zaakcentować formowanie w tym kierunku osób zaangażowanych w parafii (np. nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej, członków PRD, ruchów i stowarzyszeń itd.) do świadectwa jako formy służby na rzecz wspólnoty. Innym sposobem realizacji tego zamierzenia może być organizacja rekolekcji kerymatycznych (ewangelizacyjnych).

Podjęcie tego zadania będzie wymagało od nas umiejętności nawiązywania kontaktu z osobami, które odchodząc od wiary, przyjęły jednocześnie zupełnie inny styl życia, odznaczający się anonimowością, zagubieniem, samotnością, odizolowaniem się od innych, różnymi formami uzależnień oraz brakiem zaufania do otoczenia. Innym zadaniem w tym obszarze, które musimy koniecznie podjąć, jest sztuka zdobywania zaufania drugiego człowieka. O jego powodzeniu decyduje bardzo często gotowość do ofiarowania drugiemu człowiekowi swojego czasu oraz chęć wysłuchania go. Zanim wypowiemy pierwsze zdanie o Panu Bogu i Jego miłości względem każdego człowieka, musimy przyjąć subtelne

---

⁶ Por. Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen gentium”*, nr 4; por. Jan Paweł II, *adhortacja apostołska *Christifideles laici**, nr 21.

zaproszenie do wejścia w świat ewangelizowanej osoby, poznając w ten sposób jej wzloty i upadki, jak również rany, które czekają na uleczenie.

B. CEL INICJACYJNY – aby dotrzeć do tych, którzy jeszcze nie poznali Chrystusa.

Inicjacja chrześcijańska wprowadza zainteresowanego do Bożego planu zbawienia (por. Ef 1,9n; Rz 16,25n, Kol 1,15-20n). „Miejscem” wtajemniczenia w życie wspólnoty i sprawowaną liturgię jest Kościół – mistyczne Ciało Chrystusa. Wzrastanie do chrześcijańskiej dojrzałości – na co wskazują treści programowe – jest procesem rozłożonym na całe życie. Uprzywilejowane środowisko w tym względzie stanowi rodzina: atmosfera miłości i zaufania pozwala bez skrępowania na wzrost w wierze oraz wejście na drogę duchowych poszukiwań. Więcej, rodzina stwarza okazję skutecznej percepcji Ewangelii, a otaczająca dzieci rodzicielska miłość sprawia, że przekazywane prawdy wiary mogą liczyć na przyjęcie sercem. Dlatego też stała formacja rodziców winna być szczególnym wyzwaniem duszpasterskim⁷.

Odrębną kwestią jest katecheza parafialna, dzięki której odkrywane są te „miejsca”, w których historia pojedynczych osób splata się z historią zbawienia i otrzymuje od niej nową żywotność. Z tego powodu właśnie katecheza powinna być wyraźniej niż dotąd ukierunkowana na doświadczenie chrześcijańskie, albowiem bierzmowanie nie zakłada jakiegoś automatyzmu w przekazie wiary, lecz jest jednym z etapów na drodze do dojrzałości w wierze. Wiedza na temat wiary nie jest równorzędna z doświadczeniem religijnym, szczególnie w odniesieniu do osobistej więzi z Chrystusem i modlitwy.

C. CEL FORMACYJNY – aby dopomóc w dalszym rozwoju praktykującym i tym, którzy jedynie deklarują swoją wiarę.

Bardzo znaczącą grupą w parafiach są wierni, którzy praktykują swoją wiarę, oraz ci, którzy jedynie ją deklarują, rezygnując z regularnego

---

⁷ Pomocą w realizacji tego zadania może się okazać podręcznik: E. Porada, Z. Brzezinka (red.), *O radości życia w przyjaźni z Chrystusem w naszej rodzinie. Program formacyjny dla rodziców dzieci przygotowujących się do pierwszej i wczesnej Komunii Świętej*, Katowice 2018

uczestnictwa w kulcie⁸. Celem chrześcijańskiej formacji jest dążenie do rozpalenia serc wierzących ogniem Ducha Świętego, którego zadatek otrzymali w sakramentach chrztu i bierzmowania. Może się to dokonać m.in. przez rozwijanie otrzymanych duchowych darów (por. 2 Tm 1,14; 1 Kor 14,1) i podejmowanie z ich pomocą wysiłku na rzecz odnowy osobistego powołania. Jest to zadanie wszystkich wierzących. Duch Święty, który nieustannie przychodzi z pomocą naszej słabości (por. Rz 8,26), pomaga podjąć to zadanie i zrealizować w pełni. Wspomniane dary duchowe umożliwiają podjęcie zadań i funkcji, które mają na celu przywrócenie Kościołowi właściwej sobie witalności oraz skutkują dalszym jego wzrostem⁹ ku wspólnotcie życia i działania¹⁰.

Przykładem troski o formację duchową młodzieży mogą służyć materiały formacyjne ŚDM pt. *Oto ja!*. Cyklicznie wydawany podręcznik podejmuje tematykę programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce i proponuje praktyczne materiały do zastosowania w parafii. Treściowo koncentrują się one na odkrywaniu przez młodych (niekoniecznie zaangażowanych we wspólnotach kościelnych) darów Ducha Świętego. Zaproponowane konspekty spotkań zawierają elementy ewangelizacyjne (*Dla poszukujących*) oraz katechetyczne (*Dla wytrwałych*), a także propozycje spotkań modlitewnych, nabożeństw okresowych, konferencji tematycznych itp.

W obszarze formacyjnym wyjątkowe miejsce przypada ruchom i stowarzyszeniom!¹¹: chodzi najpierw o odkrywanie charyzmatu i rozbudzanie ducha apostołskiego przez ich członków oraz o weryfikowanie ich misji w świetle znaków czasu. Wśród innych zadań należałoby wyliczyć tworzenie, promowanie środowisk wzrostu oraz dojrzewania wiary w parafii i poza nią.

---

⁸ Por. Franciszek, *Evangelii gaudium*, nr 14. Idąc śladem analizy Ojca Świętego, spotykamy w tym miejscu szerszą grupę adresatów. Są nimi ci, którzy regularnie uczestniczą w życiu wspólnoty i gromadzą się w dniu Pańskim, by karmić się słowem Bożym i Chlebem życia wiecznego, oraz ci, którzy wierzą w Chrystusa, ale nie uczestniczą często w kulcie.

⁹ Por. Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen gentium”*, nr 12

¹⁰ Por. Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, nr 21

¹¹ Charyzmat w tym ujęciu jest i pozostaje czymś ważnym, jednak nie może być celem samym w sobie; charyzmat jest zawsze dla kogoś, aby nim służyć (przyj. autor).

D. CEL SPOŁECZNY – aby otworzyć obszary zaangażowania uformowanym.

Fakt przyjęcia duchowych darów daje każdemu prawo, a zarazem nakłada obowiązek używania ich w Kościele i świecie dla dobra ludzi i budowania Kościoła¹². Obdarowanie to zapewnia Kościołowi apostolską żywotność oraz świętość¹³, a dokonane w sakramentach inicjacji chrześcijańskiej włączenie wiernych w kapłański, prorocki i królewski lud Boży uzdalnia ich do czynnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w posłannictwie Kościoła.

Z apostołstwem łączy się misja uświęcania świata. Tak rozumiane dzieło budowania królestwa Bożego osoby świeckie wypełniają poprzez wierną realizację codziennych zadań¹⁴ które wykraczają zdecydowanie poza obszar funkcjonowania parafii i obejmują świat polityki, sprawy społeczne, gospodarkę, kulturę, naukę, sztukę, stosunki międzynarodowe, środki społecznego przekazu i wiele innych. Sobór Watykański II wskazuje na fakt, że poświęcenie się ziemskiej służbie ludziom zalicza się do kategorii darów Ducha Świętego¹⁵. Realizacja społecznego celu programu dotyczy też uświęcenia małżeństwa i rodziny. W praktyce polega ona na budowaniu małżeńskiej i rodzinnej wspólnoty oraz chrześcijańskim wychowaniu potomstwa. Uzdolnienie do podjęcia tej misji jest zawarte w charyzmacie małżeństwa¹⁶. Ponadto warto jeszcze wskazać na charyzmaty chrześcijańskiej tożsamości, które znajdują zastosowanie w podejmowanych dziełach misyjnych i charytatywnych, a w przypadku ludzi młodych szczególną formą ich realizacji staje się wolontariat.

Podsumowując, należy stwierdzić, że podjęte w tym obszarze cele winny być ukierunkowanie na diakonię, gdyż owocem Ducha jest miłość (por. Ga 5,22).

---

¹² Por. Sobór Watykański II, Dekret o apostołstwie świeckich „*Apostolicam actuositatem*” nr 3.

¹³ Por. Jan Paweł II, adhortacja apostolska *Christifideles laici*, nr 24

¹⁴ Por. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele „*Lumen gentium*”, nr 31.

¹⁵ Por. Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele* „*Gaudium et spes*”, nr 38.

¹⁶ Por. Jan Paweł II, adhortacja apostolska *Familiaris consortio*, nr 5.

7. Zakończenie

Zaprezentowane powyżej propozycje związane z realizacją drugiego roku programu duszpasterskiego nie wyczerpują w żaden sposób problematyki, którą streszczają słowa: „W mocy Bożego Ducha”. Niniejsze wprowadzenie stanowi jedynie próbę syntetycznego ujęcia celów i założeń ukierunkowanych działań pastoralnych. Dokument pt. *Iuvenescit Ecclesia* zwraca uwagę na jeszcze jeden aspekt działania w nas Bożego Ducha. Stwierdza on, że „dary charyzmatyczne są w sposób dowolny rozdzielane przez Ducha Świętego, aby łaska sakramentalna przynosiła owoce w życiu chrześcijańskim w sposób zróżnicowany i na wszystkich jego poziomach. Ponieważ charyzmaty te są bardzo stosowne i potrzebne Kościołowi, to poprzez ich wielorakie bogactwo lud Boży może w pełni przeżywać misję ewangelizacyjną, dostrzegając znaki czasów i interpretując je w świetle Ewangelii. Dary charyzmatyczne pobudzają bowiem wiernych do odpowiedzi na dar zbawienia, w pełnej wolności i w sposób dostosowany do czasów, i uczynienia z siebie daru miłości dla innych oraz autentycznego świadczenia o Ewangelii wobec wszystkich ludzi”¹⁷. Wypada więc wyrazić nadzieję, że zaprezentowane refleksja i propozycje pastoralne staną się impulsem do wymiany doświadczeń, ożywionej dyskusji oraz – tam, gdzie ujawni się taka potrzeba – wypracowania szczegółowych rozwiązań. Duch Święty, który wyposażył Kościół w rozmaite dary hierarchiczne i charyzmatyczne, wzywa wszystkich ochrzczonych do aktywnej współodpowiedzialności za jego rozwój i posłannictwo (por. KK 4; ChL 21).

---

¹⁷ List Kongregacji Nauki Wiary na temat udziału nowych zrzeszeń religijnych w komunii i misji Kościoła *Iuvenescit Ecclesia*, 2016, nr 15

PRIORYTETY PASTORALNE W ARCCHIDIECEZJI POZNAŃSKIEJ W ROKU DUSZPASTERSKIM 2018/2019

- Pomoc osobom wierzącym w odkrywaniu własnego miejsca w Kościele
- Przygotowanie i celebrowanie peregrynacji cudownego wizerunku Matki Boskiej Częstochowskiej
- Konsekwentne wprowadzanie odnowionego przygotowania kandydatów do sakramentu bierzmowania
- Troska o przygotowanie animatorów do prowadzenia spotkań w małej grupie
- Tworzenie parafialnych programów duszpasterskich
- Wprowadzanie diakonijnego modelu pracy Parafialnej Rady Duszpasterskiej
- Dowartościowanie wiernych zrzeszonych w ruchach i stowarzyszeniach katolickich działających w parafii
- Wprowadzenie do Archidiecezjalnej Rady Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich nowych członków
- Przygotowanie na 2020 rok kongresu ruchów i stowarzyszeń katolickich

**HASŁA NA OKRES LITURGICZNY 2018/2019
W ARCHIDIECEZJALNYM PROGRAMIE
DUSZPASTERSKIM**

CZŁOWIEK – Adwent i Narodzenie Pańskie

– W MOCY DUCHA CHRYSTUSA
POŚLANEGO PRZEZ OJCA

WSPÓLNOTA – Wielki Post

– W MOCY DUCHA CHRYSTUSA
UKRZYŻOWANEGO

WIARA – Okres Paschalny

– W MOCY DUCHA CHRYSTUSA
ZMARTWYCHWSTAŁEGO

KULTURA – Okres zwykły

– W MOCY DUCHA CHRYSTUSA
POSYŁAJĄCEGO

OBSZARY REALIZACJA PROGRAMU

MARTYRIA

Głoszenie słowa Bożego:

- Homilia niedzielna i świąteczna (patrz Program przepowiadania),
- Homilie maryjne w ramach programu pierwszej niedzieli miesiąca (przygotowanie do Nawiedzenia kopii cudownego wizerunku Matki Bożej Częstochowskiej),
- Sugestie homiletyczne w odniesieniu do kazań pasyjnych, rekolekcji parafialnych oraz rozważań majowych i październikowych,
- Rekolekcje kerygmatyczne z zaangażowaniem różnych grup charyzmatycznych,
- Rekolekcje przygotowujące parafie do peregrynacji Matki Bożej w znaku Jasnogórskiej Ikony
- Katecheza sakramentalna (przygotowanie do życia sakramentalnego poprzez chrzest Św., Eucharystię, bierzmowanie i małżeństwo),
- Katecheza szkolna.

Tematyka akcentująca działanie Ducha Świętego:

- Uczestnictwo w liturgii Kościoła,
- Nawrócenie przez sakrament pokuty,
- Więź z Jezusem Eucharystycznym,
- Dążenie do świętości,
- Służenie słowem i czynem będącym w potrzebie,
- Katecheza parafialna dorosłych (rodziców dzieci i młodzieży przygotowujących się do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej, członków ruchów, stowarzyszeń i wspólnot),
- Troska o dzieło misyjne Kościoła.

Tematyka katechezy dorosłych inspirowana darami Ducha Świętego:

- Realizowanie powołanie jako osoba świecka,
- Zaproszenie do zaangażowania w nową ewangelizację,
- Odczytywanie Bożych zamysłów wobec małżonków i rodziny,
- Wychowywanie do życia w prawdzie i wolności,
- Kształtowanie życia społecznego w świetle Ewangelii,
- Odpowiedzialne korzystanie ze środków społecznego przekazu,
- Konspekty spotkań dla PRD (4), inspirujące działania mające na celu ożywić świadomość życia sakramentem bierzmowania członków wspólnoty parafialnej.

LITURGIA

Sprawowanie sakramentów

- Przygotowanie celebracji wprowadzającej w tematykę roku duszpasterskiego.
- Przygotowanie nabożeństw maryjnych i ukazywanie w nich Maryi, która otwarła się na natchnienia Ducha Świętego (przygotowanie do peregrynacji w Archidiecezji Poznańskiej kopii cudownej Ikony Jasnogórskiej)
- Troska o odnowę przygotowania młodzieży do sakramentu bierzmowania.
- Zainicjowanie nabożeństwa dziękczynnego za sakrament bierzmowania w parafii pochodzenia kandydatów.
- Podkreślenie i celebracja uroczystego charakteru modlitwy przed uroczystością Zesłania Ducha Świętego.
- Propozycja rozważań związanych z tematyką roku duszpasterskiego na nabożeństwa w ciągu roku (Roraty, Wielki Post, nabożeństwa majowe i październikowe).

- Zainicjowanie w parafiach nabożeństw pokutnych oraz celebracji słowa Bożego przed spowiedzią na Boże Narodzenie i Wielkanoc.
- Przygotowanie, celebrowanie i przeżywanie Eucharystii jako źródła i szczytu życia wspólnoty Kościoła, którą buduje Duch Święty.
- Zachęta do celebrowania Mszy Św. wotywnych o Duchu Świętym oraz o Najświętszej Maryi Pannie.
- Wprowadzenie w parafiach cotygodniowych nabożeństw do Ducha Świętego.
- Troska o właściwe przeżycie procesji Bożego Ciała z właściwie przygotowanymi komentarzami do czterech stacji.
- Celebrowanie nabożeństw w intencji ojczyzny.

DIAKONIA

Posługa miłości

- Formacja kapłanów, osób konsekrowanych i wiernych świeckich w duchu wzajemnej służby.
- Budzenie wśród wiernych świeckich współodpowiedzialności za wspólnotę parafialną przez tworzenie i odpowiedzialne kierowanie parafialnymi radami ekonomicznymi oraz parafialnymi radami duszpasterskimi.
- Zachęcanie ludzi młodych do podjęcia diakonii we własnych środowiskach
- Zaproszenie młodzieżowych grup duszpasterskich do włączenia się w działalność parafialnych zespołów Caritas (dzień chorych, wigilia seniorów, przygotowywanie i rozprowadzanie paczek żywnościowych)
- Budowanie i zachęcanie do tworzenia przez młodzież grup wolontariatu (można skorzystać z propozycji przygotowanych przez Caritas Archidiecezji Poznańskiej)

Archidiecezjalny Program Duszpasterski

ROK C

CZŁOWIEK
Adwent i Narodzenie Pańskie

W mocy Ducha Chrystusa Posłanego przez Ojca

Propozycje szczegółowe

Poznań 2018/2019

Okres Adwentu i Narodzenia Pańskiego

Rozpoczynający się w Adwencie nowy roku liturgiczny, który ma być czasem realizacji drugiego etapu dwuletniego programu duszpasterskiego, koncentrować się będzie na problematyce misji i apostołatu osób ochrzczonych i bierzmowanych. Chodzi o obudzenie świadomości, że dzieła chrześcijańskiego zaangażowania dokonują się ***W mocy Bożego Ducha***. W związku z tym podejmowane w okresie Adwentu i Narodzenia Pańskiego inicjatywy duszpasterskie, mają nam pomóc w zgłębieniu prawdy, że pozostajemy ***W mocy Ducha Chrystusa Posłanego przez Ojca***.

Katechizm Kościoła katolickiego (n.735–736) wyjaśnia, że „miłość (opisana w 1 Kor 13) jest zasadą nowego życia w Chrystusie, które stało się możliwe, ponieważ otrzymaliśmy »Jego moc« (Dz 1,8), moc Ducha Świętego. Dzięki tej mocy Ducha dzieci Boże mogą przynosić owoc. Ten, który zaszczerpił nas na prawdziwym Krzewie winnym, sprawi, że będziemy przynosić owoc Ducha, którym jest: »miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie« (Ga 5,22–23). »Duch jest naszym życiem«; im bardziej wyrzekamy się siebie, tym bardziej »stosujemy się do Ducha« (Ga 5, 25)».

Papież Benedykt XVI, w jednej ze swoich homilii, pytał: „Czymże jest owa »moc« Ducha Świętego? Jest mocą życia Bożego! Mocą tego samego Ducha, który unosił się nad wodami u zarania stworzenia, a gdy nadeszła pełnia czasu, podniósł Jezusa z martwych. Mocą, która kieruje nas i nasz świat ku nadchodzącemu królestwu Bożemu. [...] On sam, poczęty za sprawą Ducha Świętego i narodzony z Maryi Panny, przyszedł do nas, by przynieść nam tego Ducha. Jako źródło naszego nowego życia w Chrystusie Duch Święty jest także w najprawdziwszy sposób duszą Kościoła, miłością, która łączy nas z Panem i łączy nas wzajemnie, jest światłem, które otwiera nam oczy, byśmy wszędzie wokół siebie dostrzegali cuda łaski Bożej”. I dalej kontynuuje: „Moc Ducha Świętego nigdy nie przestaje napępniać Kościoła życiem! Poprzez łaskę sakramentów Kościoła ta moc przenika głęboko do naszego wnętrza, niby podziemna rzeka, która zasila ducha i przybliży nas coraz bardziej do źródła prawdziwego życia – do

Chrystusa. [...] Ale ta moc, ta łaska Ducha Świętego nie jest czymś, na co możemy sobie zasłużyć, albo czymś, co możemy osiągnąć, możemy ją tylko otrzymać jako czysty dar. Miłość Boga może wyzwolić swoją moc tylko wtedy, gdy pozwolimy, by przemieniła nas od środka. Musimy pozwolić jej przebić się przez twardą skorupę naszej obojętności, duchowego znużenia, ślepego ulegania duchowi naszych czasów. [...] Mocą swojego Ducha Jezus jest zawsze obecny w naszych sercach i spokojnie wyczekuje momentu, kiedy w ciszy zbliżymy się do Niego, by usłyszeć Jego głos, by trwać w Jego miłości i przyjąć »moc, która płynie z góry« i uzdalnia nas do bycia solą i światłem dla naszego świata” (20.07.2008, Australia).

W pierwszych latach swego pontyfikatu Ojciec Święty Jan Paweł II zwracał uwagę, że „Cała zbawcza misja Syna Bożego jako Człowieka dokonuje się »w mocy« Ducha Świętego. Świadczą o tym liczne zapisy w Ewangeliach i cały Nowy Testament. W Starym Testamencie prawda o ścisłym związku pomiędzy posłannictwem Syna a przyjściem Ducha Świętego (czyli także Jego »misją«) była zakryta, chociaż w pewien sposób już zapowiedziana. Zapowiedzią szczególną są słowa Izajasza, na które Jezus powołuje się u progu swej działalności mesjańskiej w Nazarecie: »Duch Pański spoczywa na Mnie, ponieważ Mnie namaścił i posłał Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więźniom głosił wolność, a niewidomym przejrzenie; abym uciśnionych odsyłał wolnymi, abym obwoływał rok łaski od Pana« (Łk 4,17–19; por. Iz 61,1–2). Słowa te mówią o Mesjaszu. Mesjasz znaczy tyle co »namaszczony« (»pomazaniec«), czyli przychodzący w mocy Ducha Pańskiego. Jezus z Nazaretu stwierdza wobec swoich rodaków, że słowa te odnoszą się do Niego: »Dziś spełniły się te słowa Pisma, któreście słyszeli« (Łk 4,21). Ta prawda o Mesjaszu przychodzącym w mocy Ducha Świętego znajduje swe potwierdzenie podczas chrztu Jezusa w Jordanie” (5.08.1987).

Jak podkreślał w jednej z homilii papież Franciszek – „Duch Święty, obecny od samego początku historii zbawienia, działał w Jezusie już w chwili Jego poczęcia w dziewiczym łonie Maryi z Nazaretu, urzeczywistniając cud wcielenia: »Duch Święty zstąpi na Ciebie (...) osłoni Cię – mówi anioł do Maryi – i porodisz Syna, któremu nadasz imię Jezus«

(por. Łk 1,35). Później Duch Święty działał w Symeonie i Annie w dniu ofiarowania Jezusa w świątyni (por. Łk 2,22). Obydwoje oczekiwali na Mesjasza; Symeon i Anna, obydwójce natchnieni przez Ducha Świętego, widząc Dzieciątka, przeculi, że jest to właśnie Oczekiwany przez cały lud. W prorockiej postawie dwojga starców wyraża się radość spotkania z Odkupicielem i jest to w pewien sposób przygotowanie spotkania Mesjasza z ludem. Duch Święty posyła. Jezus jest Posłanym, napełniony Duchem Ojca. Namaszczeni przez tego samego Ducha, także my jesteśmy posłani jako zwiastuni i świadkowie pokoju” (24.5.2014, Amman).

Kierując nasze spojrzenie ku Maryi warto przypomnieć, że „zgoda, którą wyraziła podczas zwiastowania dwa tysiące lat temu, stanowi punkt wyjścia nowej historii ludzkości. Syn Boży stał się bowiem człowiekiem i zamieszkał pośród nas, kiedy Maryja odpowiedziała aniołowi: »Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według twego słowa!« (Łk 1,38). Współpraca Maryi z Duchem Świętym, która uwidacznia się podczas zwiastowania i nawiedzenia, wyraża się w postawie bezwzględnej uległości wobec natchnień Pocieszyciela. Świadoma tajemnicy swego Boskiego Syna, Maryja pozwala się prowadzić Duchowi, by w należyty sposób wypełnić swe macierzyńskie posłannictwo. Jako prawdziwa niewiasta modlitwy, Dziewica prosiła Ducha Świętego, by dopełnił dzieła rozpoczętego przy poczęciu i by Dziecię wzrastało »w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi« (Łk 2,52). W tym kontekście Maryja jawi się jako wzór” (Jan Paweł II, Audiencja generalna, 9.12.1998).

Adwent jest czasem, który przypomina nam, że Jezus, w mocy Ducha posłany przez Ojca, przyszedł i nieustannie przychodzi, aby pozostawać we wspólnocie z człowiekiem. Bóg w Synu swoim stał się jednym z nas. Przyjmując ludzką naturę, przyjął też człowieczy los i ukazał tym samym zupełnie inny wymiar ludzkiego życia. Całym swoim ziemskim pielgrzymowaniem potwierdził, że przyszedł dla nas i dla naszego zbawienia. Dlatego ten okres ma być czasem pełnego tęsknoty i miłości oczekiwania na spotkanie z Miłością wcieloną wkraczającą w ludzkie życie, której pierwszy raz doświadczyliśmy w sakramencie chrztu, otrzymując Ducha Świętego.

Liturgiczna myśl Adwentu pragnie ukazać podwójne znaczenie tego czasu, które można dostrzec w dwóch jego etapach. Pierwszy – od 1 Niedzieli do 16 grudnia – skłania do spojrzenia w przyszłość, kiedy Syn Boży, uwielbiony, przyjdzie w chwale. Drugi etap Adwentu (od 17 do 24 grudnia), to czas bezpośredniego przygotowania na uobecnienie minionego wydarzenia w uroczystości Narodzenia Pańskiego, zmierzającego do odrodzenia w sobie życia dzieci Bożych, obdarowanych wspólnotą z Chrystusem. W ten czas oczekiwania wpisuje się także oczekiwanie na dar Miłości. Jezus – wcielona miłość Boga dopełni nasze życie w Paruzji. W napięciu bowiem pomiędzy historycznym adwentem Zbawiciela i Jego adwentem eschatologicznym aktualizuje się wspólnota spotkania człowieka z Ojcem w Chrystusie i Duchu Świętym, zwłaszcza w Słowie Bożym i znakach sakramentalnych, szczególnie w Eucharystii.

Czas Narodzenia Pańskiego z kolei przekazuje nam prawdę o tym, że Jezus – Słowo, które ciałem się stało – jest ucieleśnieniem miłości Boga, który pierwszy nas umiłował (por. 1J 4,9), „i ta miłość Boga objawiła się pośród nas, stała się widzialna, ponieważ On »zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu« (1J 4,9). Bóg stał się widzialny: w Jezusie możemy oglądać Ojca (por. J 14, 9)” [*Deus caritas est* 17]. On pozwala nam w Tym, którego narodziny wspominamy, „zobaczyć i odczuć Jego miłość i z tego »pierwszeństwa« miłowania ze strony Boga może, jako odpowiedź, narodzić się miłość również w nas” (DC 17). Świętowanie tajemnicy wcielenia Syna Bożego powinno stać się także okazją obudzenia świadomości, że nasze życie – nowe życie, otrzymane dzięki dziełu odkupienia, jest życiem dziecięctwa Bożego, życiem skierowanym do Boga, naszego Ojca, przez Chrystusa, naszego Pośrednika i Zbawiciela w mocy Ducha Świętego, w Duchu Świętym.

Okres Narodzenia Pańskiego wspomina nie tylko historyczne przyjście Zbawiciela, ale jest przede wszystkim uobecnieniem tajemnicy objawienia Miłości, którą stopniowo przybliżają nam trzy następujące po sobie święta: Uroczystość Narodzenia Pańskiego, Uroczystość Objawienia Pańskiego oraz Niedziela Chrztu Pańskiego. Każde z nich ukazuje kolejny, coraz szerszy krąg osób doświadczających Objawienia.

Podobnie jak w Adwencie, tak w okresie Narodzenia Pańskiego ukazana zostaje nam Najświętsza Maryja Panna, która napełniona Duchem Świętym prowadzi na spotkanie z Chrystusem, Bogiem-Człowiekiem, pokazując człowiekowi drogi odkrywania jego powołania i miejsca w Kościele. Także liturgia pozostałych dni nieustannie przypomina nam Jej osobę. Myśl ta powinna stać się nam szczególnie bliska w obliczu rozpoczynającej się w maju peregrynacji obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

W 2018 roku odbyło się Archidiecezjalne Forum Parafialnych Rad Duszpasterskich. Podczas obrad zaprezentowano tzw. diakonijny model pracy Parafialnej Rady Duszpasterskiej. Przedstawmy go raz jeszcze członkom Rady i zaproponujmy pracę według tego schematu. Materiały formacyjne dotyczące modelu diakonijnego są dostępne w Wydziale Duszpasterskim Kurii Metropolitalnej.

Wraz z Parafialną Radą Duszpasterską przygotujmy parafialny program duszpasterski w oparciu o program ogólnopolski i archidiecezjalny. Skorzystajmy także z kalendarium duszpasterskiego naszej archidiecezji.

MARTYRIA

Droga pogłębiania duchowości CHRZTU I BIERZMOWANIA

W pierwszą niedzielę Adwentu Kościół w Polsce, rozpocznie realizację drugiego roku, dwuletniego Programu duszpasterskiego, którego mottem stały się słowa „Duch, który umacnia miłość”. Wkraczamy w drugi rok Programu, który rozpoczyna pastoralne rozważania nad tajemnicą i rolą sakramentu chrztu i bierzmowania, jednocześnie nawiązując do całości rozważań nad ukształtowaniem w wiernych duchowości chrztu i bierzmowania, która odpowiednio pielęgnowana, powinna nieustannie się rozwijać i wydawać owoce świadectwa, i apostołskiego zaangażowania w życiu wierzących.

Duchowość chrześcijańska musi przyjmować pogłębianie świadomości obecności i działania Ducha Świętego. Pogłębiana świadomość chrztu świętego i bierzmowania, powinna otwierać człowieka na Boga, bliźnich i siebie samego w taki sposób, aby ochrzczony zapragnął własnej świętości oraz poprzez dawanie świadectwa wiary, zachęcał i przekonywał braci i siostry, że warto podjąć trud pracowania na życie wieczne, które jest darem Miłosiernego Boga.

Przygotowanie młodzieży do przyjęcia sakramentu bierzmowania

Na terenie Archidiecezji Poznańskiej obowiązują nowe zasady przygotowania młodzieży do przyjęcia sakramentu bierzmowania. Konsekwentnie wprowadzamy nowe wytyczne w naszych parafiach. Budujemy przygotowanie w oparciu o rozmowę duszpasterską, spotkania w małych grupach, wspólnotowe przeżywanie Eucharystii i celebracji liturgicznych. Wprowadzamy dobrze przygotowane dni skupienia dla kandydatów do bierzmowania oraz nieustannie włączamy w przygotowanie młodych ich rodziców, którym zaproponujemy spotkania formacyjne. Dobrze prowadzone przygotowanie do przyjęcia sakramentu bierzmowania może być zaczynem duszpasterstwa młodzieży w naszych parafiach.

Rekolekcje ewangelizacyjne w parafiach

W minionych latach na terenie Archidiecezji Poznańskiej, w wielu parafiach odbyły się rekolekcje ewangelizacyjne, które w centrum stawiają głoszenie kerygmatu. Jesteśmy przekonani, że kontynuowanie ich prowadzenia, będzie doskonałą okazją do pogłębiania duchowości chrzcielnej oraz refleksji nad działaniem Ducha Świętego, a także budzenia w wiernych, chęci dzielenia się wiarą i włączenia w dzieło ewangelizacji. Parafie, które chciałyby przeprowadzić rekolekcje ewangelizacyjne, prosimy zgłaszać do ks. Krystiana Sammlera (Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej; e-mail: duszpasterski@archpoznan.pl lub sammler.krystian@wp.pl). Organizując rekolekcje kerygmatyczne, pamiętajmy o dobrym poinformowaniu o nich parafian, ale także tych którzy są na „peryferiach” życia parafialnego. Plakaty, ulotki, indywidualne zaproszenia, wychodzenie na ulice parafii, to tylko niektóre podpowiedzi, z których warto skorzystać. Po przeprowadzonych rekolekcjach warto pomyśleć o stworzeniu, tzw. wspólnot wzrostu, które gromadziłyby osoby chętne do pracy nad sobą dla dobra wspólnoty w ciągu całego roku.

Dzieło Biblijne Archidiecezji Poznańskiej

Zachęcamy duszpasterzy do propagowania inicjatyw i programu formacyjnego Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w Archidiecezji Poznańskiej pośród wiernych, pragnących pogłębiać swoją wiarę oraz wiedzę biblijną. Będzie to dobra okazja, aby ożywić duszpasterstwo biblijne we wspólnotach parafialnych. Do każdej parafii dotarł informator Dzieła Biblijnego. Wszystkie informacje odnajdziemy także na stronie internetowej www.poznan.biblista.pl.

Roczna Szkoła Animatora Młodzieży 2018/2019

Szkoła Nowej Ewangelizacji św. Barnaby, rozpoczyna prowadzenie Rocznej Szkoły Animatora Młodzieży. Jej celem jest formacja osób świeckich, które mogą wspomagać duszpasterzy w pracy z młodzieżą w parafii. Zajęcia poprowadzą doświadczeni duszpasterze. Spotkania w ramach

Szkoły odbywać się będą w budynku Gimnazjum św. Stanisława Kostki w Poznaniu przy ul. Głogowskiej 92. Zachęcamy, aby kapłani zachęcili do wzięcia udziału w kursie osoby, które ukończyły 17 rok życia i pragną zaangażować się w życie parafii. Jest to dobra okazja do tego, aby kontynuować z młodymi inicjatywy podejmowane w ramach przygotowania do ŚDM w Panamie. Terminarz spotkań dostępny na stronie internetowej: www.sne.poznan.pl. Zapisy i informacje: Andrzej Stepka (e-mail: andrzej.stepka@wp.pl) oraz ks. Marcin Stanisławski (500-136-138, e-mail: stanislawski.marcin@gmali.com).

Szkoła Formacji Duchowej

W wielu parafiach wierni spotykają się, aby rozważać słowo Boże w ramach, tzw. Spotkań kręgu biblijnego. Warto zadbać o pogłębienie ich duchowej formacji. Dobrą propozycją duchowego wzrastania jest uczestnictwo w Szkole Formacji Duchowej. Zwłaszcza w roku duszpasterskim, który zwraca naszą uwagę na Osobę i działanie Ducha Świętego, świadectwo wiary i konkretne apostołstwo, propozycja ta wydaje się ciekawa, i atrakcyjna do zaproponowania. Osoby, które wezmą udział w zajęciach, mogą swoimi dobrymi doświadczeniami, podzielić się w parafii i tym samym ewangelizować swoich bliźnich.

Szkoła Katechistów Archidiecezji Poznańskiej

Działalność Szkoły Katechistów Archidiecezji Poznańskiej, skierowana jest do osób dorosłych, które pragną zaangażować się w życie swojej wspólnoty parafialnej i poprzez głoszenie katechez wspierać swoich duszpasterzy. Katechiści mogą zaangażować się w prowadzenie katechez przed chrztem i tym samym parafia będzie owocnie wprowadzała trzy katechez, przed udzieleniem sakramentu chrztu świętego. Nie rezygnujmy w szukaniu kandydatów oraz zwłaszcza w czasie odwiedzin duszpasterskich, spotykając osoby, które mogłyby podjąć formację w Szkole Katechistów, mówmy o idei i potrzebie zaangażowania w życie parafii. Kształcenie katechistów świeckich będzie także pomocą w systematycznym katechizowaniu dorosłych wiernych, którego osoby

po ukończeniu szkoły będą mogły się podjąć. Szczegółowe informacje, dotyczące Szkoły Katechistów, znajdziemy na stronie internetowej www.katecheza.pl.

Europejskie Spotkanie Młodych w Madrycie

Madryt został wybrany przez wspólnotę braci z Taize, na miejsce tegorocznego Europejskiego Spotkania Młodych. Udział młodych w tym wydarzeniu, może być dobrym przygotowaniem do udziału i przeżycia ŚDM w Panamie, umocnieniem wspólnoty oraz elementem budującym i umacniającym parafialne duszpasterstwo młodzieży. Informacje na temat spotkania znajdują się na stronie internetowej Duszpasterstwa Młodzieży Archidiecezji Poznańskiej (www.jordan-poznan.pl).

Odwiedziny kolędowe

Po raz kolejny zachęcamy, aby wizytę kolędową, potraktować jako szansę duszpasterską, która może pozytywnie zaowocować. Modlitwa, rozmowa i serdeczne słowo duszpasterzy, może wielu zagubionych umocnić. Wsłuchanie się w troski i problemy parafian, powinno być okazją do wprowadzania nowych form duszpasterstwa parafialnego, które będą odpowiedzią na różnego rodzaju wyzwania. Pragniemy także i w tym roku zaproponować, aby duszpasterze przekazali wiernym w czasie odwiedzin kolędowych książeczkę, która w swojej treści nawiązuje do hasła Roku Duszpasterskiego „W mocy Bożego Ducha”. Docierajmy z przesłaniem Ewangelii i zachętą do podjęcia apostołstwa, do rodzin naszych parafii. Parafiom, w których w najbliższym czasie odbędzie się uroczystość peregrynacji kopii cudownego wizerunku Matki Bożej Jasnogórskiej proponujemy książeczkę kolędową pt. „Z Maryją w nowe czasy”, która może stać się dobrym materiałem formacyjnych dla wspólnot parafialnych podejmujących Nawiedzenie Matki Bożej. Informacje i zamówienia książeczki kolędowej w Wydziale Duszpasterskim Kurii Metropolitalnej w Poznaniu (ks. Krystian Sammler, 667339159). Nie rezygnujmy z dobrego przygotowania odwiedzin duszpasterskich. Bardzo wielu ludzi, których w tym czasie odwiedzamy, znajduje się na „peryferiach” życia religijnego. Odpowiedzmy pozytywnie na zaproszenie pa-

pieża Franciszka, aby właśnie do nich docierać i mówić o Bogu, który nieustannie kocha i czeka.

Zachęcajmy wiernych do wzajemnej pomocy przy organizowaniu wizyty kapłana, zwłaszcza gdy chodzi o osoby starsze i samotne. Będzie to piękny wymiar apostołstwa realizowanego w sąsiedztwie.

Peregrynacja Matki Bożej Częstochowskiej w kopii Ikony Jasnogórskiej oraz program pierwszych niedziel miesiąca

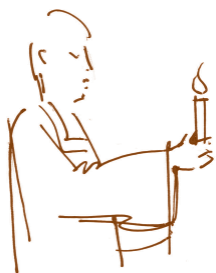
18 maja 2019 roku rozpocznie się w Archidiecezji Poznańskiej peregrynacja kopii cudownego jasnogórskiego wizerunku Czarnej Madonny. Poinformujmy wiernych o tym wydarzeniu. Już teraz zaprosimy wszystkich na uroczystości centralne. Wszystkie informacje dotyczące Nawiedzenia znajdziemy na stronie internetowej archidiecezji.

Od pierwszej niedzieli stycznia 2019 roku korzystając z pomocy duszpasterskich, które dotarły do każdej parafii wygłaszajmy okolicznościowe homilie maryjne, które wpisują się w przygotowanie wiernych do przyjęcia w parafiach kopii cudownego wizerunku Matki Boskiej Częstochowskiej w ramach peregrynacji po archidiecezji.

Święto Katedry św. Piotra

W ramach celebrowania Święta Katedry św. Piotra, dnia 18 lutego 2019 roku o godzinie 18.00 w bazylice katedralnej w Poznaniu odbędzie się modlitwa nauczycieli akademickich. Zaprosimy na to wydarzenie przedstawicieli świata nauki miasta Poznania oraz całej archidiecezji.

LITURGIA

Dzień Pański

Program Duszpasterski zwraca naszą uwagę na niedzielę, która wyznacza centrum życia chrześcijańskiego. Dzień Pański jest doskonałą okazją do głoszenia Wcielonego Słowa, poprzez staranne przygotowanie niedzielnej i świątecznej Eucharystii. Zwracajmy uwagę na przygotowanie dobrej oprawy liturgicznej. Zadbajmy o przygotowanie komentarzy, modlitwy powszechnej, procesji z darami oraz odpowiednich pieśni. Zainteresujmy wiernych Społecznym Ruchem Świątowania Niedzieli (www.swietowanieniedzieli.pl).

Sakrament chrztu

Zaproponujmy rodzicom, przynoszącym dziecko do sakramentu chrztu świętego, trzy katechezy przed uroczystością chrzcielną. Zaangażujmy w ich głoszenie świeckich katechistów. Budzenie świadomości religijnej oraz pogłębianie wiary i zachęcanie do życia zgodnego z Dekalogiem jest zadaniem wspólnoty Kościoła. Zatrószmy się o dobre przygotowanie liturgii sakramentu chrztu świętego. Archidiecezja Poznańska przygotowała materiały formacyjne, które możemy wykorzystać w czasie katechez przed chrztem. Możemy je nabyć w Wydawnictwie św. Wojciecha.

Sakrament bierzmowania

Pamiętajmy, że uroczysta Msza Święta połączona z obrzędem udzielenia młodzieży sakramentu bierzmowania jest świętem całej wspólnoty parafialnej. Zadbajmy o godne i uroczyste przygotowanie całej parafii do tego wydarzenia. W organizację uroczystości włączajmy młodzież oraz ich rodziców. Zaproszmy wybierzmowanych, świadków bierzmowania, rodziców i posługujących animatorów do wspólnego dziękczynienia za dar sakramentu bierzmowania połączanego z radosną agapą.

Msze roratnie

Tradycją czasu adwentu jest Msza Święta roratnia (także sprawowana rano). Gromadzi ona dzieci, młodzież i znaczną grupę dorosłych. Pomyślmy o dobrym przygotowaniu tego czasu w parafii. Zachęcajmy dorosłych do podejmowania posług liturgicznych. W roratach z udziałem dzieci, dostosowujemy przekaz homilii, do ich możliwości poznawczych. Jeśli istnieje taka możliwość, zaproponujemy dorosłym inną godzinę rorat.

Wydawnictwo św. Wojciecha przygotowało pomoce duszpasterskie na Eucharystie roratnie dla dzieci, które wpisują się w hasło roku duszpasterskiego „W mocy Bożego Ducha”. Warto z nich skorzystać. Zamówienia możemy składać u przedstawiciela handlowego, który dostarcza do parafii „Przewodnik Katolicki”.

Do każdej parafii w związku ze zbliżającym się Nawiedzeniem naszych parafii przez kopię cudownego wizerunku Matki Bożej Częstochowskiej dotarły pomoce duszpasterskie pt. „Z Maryją w nowe czasy” autorstwa ks. prof. Jacka Hadrysia, które można wykorzystać przygotowując homilie roratnie dla dorosłych.

Procesja światła

8 grudnia w Poznaniu, przejdzie procesja światła, z kościoła pw. św. Małgorzaty na Śródce, do figury Niepokalanej na Ostrowie Tumskim. Proponujemy, aby podobne wydarzenia miały miejsce w parafiach Archidiecezji poza Poznaniem. Zaprosimy do współpracy członków wspólnot Żywego Różańca. Połączmy się we wspólnej modlitwie różańcowej. Oddajmy pod opiekę Matki Najświętszej rodziny naszych parafii oraz prosimy Gwiazdę Nowej Ewangelizacji o wstawiennictwo przed Bogiem, w intencji ożywienia ducha apostołstwa w naszych wspólnotach parafialnych.

Wspomnienie Świętych Młodzianków

W dniu wspomnienia Świętych Młodzianków, podejmujemy dziękczynienie za dzieło Duchowej Adopcji. Archidiecezjalne dziękczynienie odbędzie się w kościele parafialnym pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Floriana w Poznaniu o godzinie 18:00. Zachęcamy, aby włączyć się w dziękczynienie także we wspólnotach parafialnych. Zaprośmy na Mszę Świętą tych wszystkich, którzy podjęli dzieło Duchowej Adopcji. Módlmy się wraz z nimi. W przepowiadaniu akcentujemy świętość życia, od poczęcia do naturalnej śmierci oraz zachęcamy innych, do włączenia się w tą ważną inicjatywę obrońców życia ludzkiego.

Niedziela Świętej Rodziny

Trzeba nadal kontynuować promowanie świętości rodziny i małżeństwa. Piękną okazją do wsparcia rodzin jest właśnie niedziela Świętej Rodziny. Zaprośmy w tym dniu rodziny naszej parafii na wspólne dziękczynienie. Warto pomyśleć o specjalnie przygotowanej modlitwie powszechnej, uroczystym błogosławieństwie, kończącym Eucharystię (nałożenie rąk) oraz o zachęceniu do wspólnego świętowania w domach. Możemy także zorganizować spotkanie dla dzieci przy żłóbku, aby całymi rodzinami śpiewać kolędy i cieszyć się Bożym Narodzeniem. Niedziela Świętej Rodziny może być dobrą okazją do propagowania prenumeraty, wydawanego w Poznaniu „Głosu dla życia” i innych książek o tej tematyce.

Objawienie Pańskie

Dzieło misyjne realizowane przez Kościół domaga się wsparcia. Postarajmy się, aby w dniu Objawienia Pańskiego w sposób szczególny, modlić się o ożywienie ducha misyjnego. Jeśli w parafii nie działa grupa lub koło misyjne, spróbujmy powołać je do życia, aby dać możliwość zaangażowania wiernym w dzieło misyjne Kościoła. Zachęcamy wiernych, do oznaczenia drzwi swoich mieszkań i domów symbolami C+M+B 2019. Zwracamy uwagę, że jest to forma publicznego wyznania wiary i świadectwa dawanego innym. Przy współpracy z grupami mło-

dzieżowymi i innymi działającymi w parafii, zorganizujemy akcję rozprawiania kadzidła, i kredy, aby pielęgnować ten piękny polski zwyczaj.

Chrzest Pański

Przez ostatnie lata program duszpasterski zachęcał nas do pogłębiania duchowości chrzcielnej. Wzorem lat ubiegłych, odnowmy wraz z wiernymi przyrzeczenia chrzcielne (aspersja, indywidualne podejście do chrzcielnicy po Eucharystii). Zadbajmy o przyozdobienie chrzcielnicy, w przepowiadaniu słowa Bożego, akcentujmy obmycie z grzechu pierwородnego, dziecięstwo Boże, włączenie w Kościół oraz potrzebę apostalatu. Nawiązując zaś do nowego roku duszpasterskiego starajmy się ukazywać Osobę i działanie Ducha Świętego.

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan

Każdego roku, w połowie stycznia, przeżywamy Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Przez pocztę dziekańską, dotrą do każdej parafii pomoce duszpasterskie, które pozwolą na dobre przygotowanie tego czasu w parafialnych wspólnotach. Skorzystajmy z nich, aby budować świadomość potrzeby modlitwy o jedność pośród wierzących. Zapraszamy także wiernych, zwłaszcza w Poznaniu, do wzięcia udziału w centralnych wydarzeniach, jakie zostaną zaproponowane w Archidiecezji Poznańskiej.

Wieniec adwentowy

Zachęcajmy wiernych, aby w domach rodzinnych, nie zabrakło tej formy kalendarza liturgicznego. Dobre wprowadzenie pastoralne w zasadność wieńca adwentowego, w domach może być dobrą okazją, do odnowy wspólnej modlitwy całej rodziny.

Betlejemskie światło pokoju

Do naszych parafii po raz kolejny zgłoszą się harcerze, którzy przyniosą światło pokoju z Betlejem. Przyjmijmy ich serdecznie i tym samym pozwólmy wiernym na zabranie światła do domu. Pomyśl-

my nad uroczystym wniesieniem światła do świątyni oraz pamiętajmy w tym dniu, w sposób szczególnie o modlitwie, w intencji pokoju w Ziemi Świętej i na całym świecie.

Oplatek wigilijny

Warto pomyśleć o podjęciu akcji rozprowadzania opłatków w parafii, w taki sposób, aby zachęcić wiernych do nabywania opłatków poświęconych. Coraz więcej osób nabywa opłatki na stół wigilijny w centrach handlowych. Postarajmy się na zakończenie każdej Mszy Świętej, dokonywać poświęcenia opłatków i zwracajmy uwagę na symbolikę łamania się opłatkiem przy wieczerzy wigilijnej.

Domowa wigilia

Warto zwracać uwagę i zapraszać wiernych do zachowania polskiej tradycji wigilijnej. Zachęcajmy do przygotowania tradycyjnych potraw, sianka, świecy, opłatka. Przypominajmy, że najważniejszym akcentem wigilijnego spotkania jest wspólna modlitwa, odczytanie fragmentu Ewangelii oraz przełamanie się opłatkiem i serdeczne wybaczenie noszonych urazów wobec bliskich. Zadbajmy o kolportaż odpowiednich tekstów, które pomogą wiernym przeprowadzić modlitwę w czasie wieczerzy wigilijnej.

DIAKONIA

Program „Rodzina Rodzinie”

Akcja polega na tym, że polskie rodziny, wspólnoty czy firmy, wesprą rodziny syryjskie, poszkodowane w następstwie wojny. Konkretna polska rodzina będzie mogła systematycznie pomagać, konkretnej rodzinie z Syrii. Program realizuje Caritas Polska, która zbierać będzie fundusze, we współpracy z Caritas Liban. Na stronie www.rodzinarodzinie.caritas.pl można poznać tych, którzy czekają na pomoc. Dzieci z rodzin, które straciły rodziców. Rodziny bez dachu nad głową, którym wojna zabrała dorobek życia, ludzi poranionych i niepełnosprawnych. Propagujmy to dzieło miłosierdzia w naszych wspólnotach parafialnych (informacje na stronie www.rodzinarodzinie.caritas.pl).

Młodzi w służbie drugim

Odpowiadając na wezwanie ostatniego synodu biskupów dotyczącego młodzieży zaprosimy młodych do włączenia się w posługę charytatywną w parafii oraz podejmowanie różnego rodzaju wolontariatów. Niech nasza troska o młodych zaowocuje ożywieniem ducha miłości bliźniego w naszych wspólnotach parafialnych. Młodzi ludzie chcą się angażować i działać dla dobra drugich. Uczynimy wszystko, aby im to umożliwić.

Ubodzy

Wiele rodzin nadal pozostaje w trudnej sytuacji. Najbardziej cierpią dzieci i osoby samotne, i chore bardzo często pozostawione samym sobie. Uczynimy wszystko, aby dotrzeć do tych rodzin i poszczególnych osób z parafii. Zaangażujemy Parafialny Zespół Caritas oraz wolontariuszy. Nie bójmy się otwierać na współpracę z instytucjami samorządowymi, stwórzmy w parafii i wyeksponujmy w widocznym miejscu listę jadłodajni, schronisk i noclegowni. Konkretnym apostołstwem wobec

naszych potrzebujących braci i siostr jest wyznanie wiary, że narodził się w naszych sercach i wspólnotach Emanuel, Bóg z nami.

Chorzy

Każdego miesiąca udajemy się z posługą sakramentalną do chorych z terenu naszych parafii. Zanosimy im Ciało Pańskie, spowiadamy i umacniamy sakramentem chorych. Ogłaszajmy, zwłaszcza przed Świętami Bożego Narodzenia, że chętnie przyjdziemy do tych, którzy regularnie z tej posługi nie korzystają. Zaprośmy nadzwyczajnych szafarzy Komunii św., aby w Święta i w każdą niedzielę zanosili Eucharystię chorym do ich domów. Propagujmy pośród odwiedzanych czytelnictwo „Listu do chorych” oraz zapraszamy do modlitwy w intencji Kościoła. Postarajmy się także, aby przy zaangażowaniu Parafialnego Zespołu Caritas, Parafialnej Rady Duszpasterskiej, młodzieży, ministrantów dotrzeć ze świątecznym podarunkiem do chorych i samotnych parafian.

Dzień Chorych

Kościół przeżywa Światowy Dzień Chorego w liturgiczne wspomnienie Matki Bożej z Lourdes, 11 lutego. Zaplanujmy parafialny dzień chorych. Zaprośmy chorych i starszych parafian wraz z opiekunami na Eucharystię, połączoną z udzieleniem sakramentu chorych oraz na pogodne spotkanie po Mszy Świętej. Uczyńmy wszystko, aby umożliwić zaproszonym dotarcie do świątyni. Ogłośmy wydarzenie z wyprzedzeniem oraz przystosujmy odpowiednio kościół, tak aby nie było problemu z wejściem do niego przez osoby, które mają problemy z poruszaniem się. Pomyślmy o drobnym upominku dla zaproszonych parafian.

Dzieci

Największym dramatem współczesnego świata jest cierpienie dzieci. W wielu naszych wspólnotach parafialnych, na stałe przyjęła się akcja przygotowywania świątecznych podarunków dla dzieci, które za pośrednictwem Parafialnego Zespołu Caritas trafiają do potrzebu-

jących. Aby pomoc była konkretna i dotarła na czas, przygotujmy na początku Adwentu kartki, np. w formie serca i zamieścimy na nich imię i wiek dziecka.

Świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom

Od wielu lat Caritas przygotowuje świece, które są wsparciem dla ubogich dzieci. Warto zachęcać wiernych do udziału w akcji. Wielokrotnie szukamy sposobów, które mają pomóc w ożywianiu i propagowaniu wspólnej modlitwy. Zachęcajmy wiernych, aby krótką modlitwą przedpośiłkiem, rozpoczynała obrzęd zapalania świecy przystole, w gronie rodziny i przyjaciół. Niech zapalenie świecy, stanie się wyznaniem wiary w to, że narodził się Zbawiciel, który jest Światłością Świata.

Misyjny Dzień Dziecka

Misyjny Dzień Dziecka odbędzie się 12 stycznia 2019 roku o godzinie 10:00 w parafii pw. św. Stanisława Bpa i M. w Kobylinie (diecezja kaliska). Zaprośmy i zorganizujemy przyjazd dla dzieci, które w parafii podejmowały akcję kolędników misyjnych oraz wszystkich dzieci zainteresowanych tematyką misyjną.

Projekt misyjny: „Gwiazda Betlejemska 2019”

Akademickie Koło Misjologiczne (AKM) po raz kolejny przygotowuje na Uroczystość Objawienia Pańskiego torebki z kadzidłem, węgielkiem i kredą. Tradycyjnie ofiary zebrane z ich sprzedaży zostaną przekazane na Dom Pokoju, sierociniec, który prowadzą w Jerozolimie Siostry Elżbietanki.

Kolędniczy misyjny

Proponujemy, aby nadal pielęgnować zapal misyjny pośród najmłodszych parafian a przez ich zaangażowanie docierać do dorosłych. Akcja kolędników misyjnych, którzy pod opieką dorosłych, udają się do rodzin w parafiach, z życzeniami świątecznymi i kwestują na rzecz misji wpisała się w działalność duszpasterską

niektórych parafii. Zachęcamy, aby podjąć ten trud formacji najmłodszych wszędzie tam, gdzie jeszcze kolędnicy misyjni nie zaistnieli. Misyjny Dzień Dziecka, który kończy czas kolędowania misyjnego, odbędzie się dnia 12 stycznia 2019 roku o godzinie 10:00 w Kobylinie przy parafii pw. św. Stanisława Bpa i M. Zapraszamy i zachęcamy do wzięcia udziału, w tym integrującym dzieci misyjnym spotkaniu. Wszystkie informacje na temat kolędników misyjnych i innych misyjnych dzieł w Archidiecezji, uzyskamy u Sióstr Klawerianek, w czasie ich dyżuru w Kurii Metropolitalnej, w środy w godzinach od 9:00 do 14:00 lub w Archidiecezjalnym Sekretariacie Misyjnym, który znajduje się przy ul. Dmowskiego 130 w Poznaniu, tel. 61 869-95-38, e-mail: misje.poznan@op.pl, www.sekratariatmisyjny.pl.

Archidiecezja Poznańska przygotowała własny zeszyt formacyjny, poświęcony Kolędnikom Misyjnym. Trafił on do wszystkich parafii. Znajdziemy w nim proponowane dzieciom konkursy związane z misjami. Ksiądz Arcybiskup zachęca, aby w to dzieło włączyły się także siostry zakonne.

Orszak Trzech Króli

Bardzo cieszy fakt, że już nie tylko w Poznaniu, ale również w wielu mniejszych miastach i miejscowościach Archidiecezji organizowane są orszaki Trzech Króli. Ich nadrzędną misją jest pielęgnowanie, promowanie i szerzenie wartości prorodzinnych, i wspólnotowych w kontekście Świąt Bożego Narodzenia. Wydaje się, że w dzisiejszym świecie, który coraz mocniej odrzuca wartość i świętość rodziny, życia i wspólnoty, warto podjąć trud integrowania wspólnoty parafialnej wokół tej właśnie inicjatywy. Wszelkie potrzebne informacje odnajdziemy na stronie internetowej www.orszak.org. Pomoc uzyskamy także w kawiarni „Cafe Misja” w Poznaniu.

Dzień Życia Konsekrowanego

Modlitwa w intencji osób życia konsekrowanego a przez to także prośba o nowe powołania do służby Panu Bogu i Kościołowi we wspól-

notach zakonnych jest obowiązkiem wspólnoty wierzących. Warto, aby dzień ten nabrał szczególnego charakteru, zwłaszcza w tych parafiach, na terenie których posługują kapłani, siostry i bracia zakonni. Zatrószmy się o dobrze przygotowaną liturgię Mszy Świętej dziękczynnej (w niedzielę), na którą zaprosimy do wspólnego dziękczynienia parafian. Zaprosimy siostry i braci zakonnych do wspólnej modlitwy w bazylice archikatedralnej w Poznaniu.

Spotkania opłatkowe

Święta Bożego Narodzenia pozwalają na budowanie szczególnej wspólnoty pomiędzy grupami duszpasterskimi działającymi w parafii. Nie rezygnujmy z ich organizowania. Postawmy akcent na wspólne wyznanie wiary i pielęgnowanie pięknej polskiej tradycji. Zwróćmy uwagę, aby spotkania opłatkowe organizować w okresie Bożego Narodzenia, nie zaś już w Adwencie. Zaangażujmy zespół muzyczny, chór parafialny, Radę Duszpasterską i parafialny zespół Caritas.

Szkolne koła Caritas

W szkołach terenie Archidiecezji Poznańskiej działa 120 kół Caritas. Należy do nich ponad 1750 dzieci i młodzieży. Pomagajmy i wspierajmy katechetów w powoływaniu do życia SKC, które uczą nie tylko wrażliwości na potrzeby bliźnich oraz aktywności w konkretnym działaniu, ale są także dużym wsparciem formacji duchowej.

Pomoc sąsiedzka

Zwracajmy uwagę na piękny polski zwyczaj zapraszania do wieczery wigilijnej samotnych naszych sąsiadów, krewnych i przyjaciół. Akcentujmy, że puste nakrycie nie musi być tylko symbolem, ale wręcz przeciwnie powinno zachęcać do autentycznej pomocy bliźnim.

Wigilie dla samotnych i bezdomnych

Ważnym akcentem przeżywania Świąt Bożego Narodzenia jest organizowanie spotkań wigilijnych dla osób samotnych i bezdomnych.

Bardzo często akcje takie podejmowane są przez władze samorządowe. Chętnie włączajmy się we współorganizowanie takiego dzieła, a jeśli trzeba spróbujmy w ramach parafii przygotować takie spotkanie. Caritas Archidiecezji Poznańskiej, jak każdego roku, zorganizuje spotkanie wigilijne dla samotnych i bezdomnych, 24 grudnia o godzinie 10:30 na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Podsumowanie kolędy

Odwiedziny kolędowe są ważnym wydarzeniem duszpasterskim dla każdej parafii. Dokonajmy ich podsumowania, zwróćmy uwagę na potrzeby wiernych, stan duchowy parafian oraz przyjrzyjmy się uwagom i propozycjom, które wierni przekazali podczas kolędy. Przedyskutujmy te tematy w gronie duszpasterzy oraz z Parafialną Radą Duszpasterską i Parafialnym Zespołem Caritas.

